

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

ובל כד למה לפי שאין עונין אמן במקדש. תימה: והלא היו עונין "צורך שמל"ו" כשהיו שומעים שם הקדוש, כדמנן צפרק "אמר להן הממונה" (יומא דף לה:) וצפרק "ערף צקלפי" (שם דף לו.), וזה היה הפסק גדול מעניית אמן ועוד: שהיו נופלין על פניהם. שהרי כשהיו שומעים את השם מפי כהן גדול

ובל כד למה לפי שאין עונין אמן במקדש. תימה: והלא היו עונין "צורך שמל"ו" כשהיו שומעים שם הקדוש, כדמנן צפרק "אמר להן הממונה" (יומא דף לה:) וצפרק "ערף צקלפי" (שם דף לו.), וזה היה הפסק גדול מעניית אמן ועוד: שהיו נופלין על פניהם. שהרי כשהיו שומעים את השם מפי כהן גדול

צבעת הגרלה היו נופלין על פניהם, כדאיתא בירושלמי: הקרוצים היו נופלין על פניהם, והקרוצים היו אומרים "צורך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", ואלו ואלו לא היו זוין משם עד שהיה מתעלם מהן; ונראה דהתם ה"פ: הקרוצים היו נופלים, וכ"ש שהיו אומרים "שכמל"ו", אבל הרחוקים לא היו נופלין, אלא בלא נפילה היו אומרים, והיה שם הקדוש מתעלם ומשכח מן השומעים קודם שהיו זוין משם. מ"מ קרא חזינן שהיו מפסיקין צענייתן "שכמל"ו!" ושמה היו עונין "שכמל"ו" לאלתר, כשהיו שומעים שם הנכבד והנורא, ולא היו ממתנין עד סוף הפסוק. ולפי שלא היו מפסיקין צין פסוק לפסוק – חשבו להו כמו צרכה אחת. **ובנוין** שעל כל ברכה תהלה שגא' ומרומם על כל ברכה ותהלה. ואותה תהלה מפרש צפ"צ דמסכת תענית (דף טו:), שהיא "שכמל"ו".

ובל כד למה לפי שאין עונין אמן במקדש. תימה: והלא היו עונין "צורך שמל"ו" כשהיו שומעים שם הקדוש, כדמנן צפרק "אמר להן הממונה" (יומא דף לה:) וצפרק "ערף צקלפי" (שם דף לו.), וזה היה הפסק גדול מעניית אמן ועוד: שהיו נופלין על פניהם. שהרי כשהיו שומעים את השם מפי כהן גדול

תענית טז: ברכות סג.

כ"א

יומא סח:

יומא סט. לקמן מה: ב"ב קט"ו:

ובסנהדרין ק"ח: ע"ש תמיד כו. ע"ש קדושין ע"ח: יומא כה. ע"ש ס"ט:

שם ביומא סט: ע"ש תוספתא פ"ו:

שמעת מינה חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב. פי' הרב ר' יתחק צר מרדכי צפרק "צא לו" (יומא סט:): נראה דאסגן קאי, שמקבל ס"ת מראש הכנסת ואינה מקבלה מחוץ בית הכנסת, נמצא שזה חלק לו לסגן כבוד, שראש הכנסת רריך לקבל מיד חוץ הכנסת וליתן לסגן. ומשני אצ"י: כולה משום כבודו דכ"ג, דסופו לקבלה מיד הסגן, אע"פ שסגן חשבו ומכבד – עדיין כהן גדול מעולה ממנו. **שמעת** מינה. וא"ת: אמאי לא משני: כגון דפליג ליה כ"ג יקרא לסגן, וסגן לראש הכנסת, כדפסיק התם צ"ש נוחלין" (ב"ב דף קט"ו): והילכתא חולקין והילכתא אין חולקין. קשיא הילכתא אהילכתא. ל"ק: הא – דפליג ליה רביה יקרא, הא – דלא פליג ליה? י"ל: הכא צסתמא קתני, דלעולם היה המנהג כך, צין פליג צין לא פליג. ופלוגמיהו התם נמי צין פליג צין לא פליג. דאי פלוגמיהו דפליג – לפסוק צהדיא כמ"ד חולקין, ואי דללא פליג – לפסוק כמ"ד אין חולקין. **והאמר** מר אין ישיבה בעזרה. לא ידעתי מקומו. ומייתי לה צפ"ק דתמיד (דף לו.), וצפ"י "עשרה יחסין" (קדושין ע"ח:), וצפ"י דיומא (דף כה.). וצתוספות רבי הראני דצ"חלק" (סנהדרין ק"ח:): צגמ"ד דג' מלכים מקומו. ומורי הרב רבי מאיר צר קלונימוס הראני מקומו צתוספתא דסנהדרין* צפרק "כהן גדול". ונראה דצתוספתא דר' חייא מקומה. דהא מקשה צירושלמי: לא כן תני רבי חייא: לא היתה ישיבה צעורה אלא למלכי צית דוד. ואמר ר' אחי צסם ר"ל: אף למלכי צית דוד לא היתה ישיבה צעורה. חיפתר שסמך לו צכותל ויש צלו. והכתיב: "ויצא המלך דוד ויש צלפי ה'" (אמר ר' אייבו צ"ר נגרי: שיש צעמו צתפלה. תמן תנינן: יצאת כח דראשונה ויש צבה לה צצר הצית, השנייה צחיל, השלישית צמקומה. רבי נחמיה צסם ר' מנא: מי תנינן יצבה לה * (לא) צמקומה, עמדה לה צמקומה. והא דרבי אחי דמייתי צירושלמי דאף למלכי צית דוד לא היתה ישיבה צמקומה – צתחילת מדרש שוחר טוב, והתם משמע דלצית דוד היה מתוקן כסא ושם היתה ישיבה. וי"ל שאותו כסא היה חוץ לעזרה. והכי איתא התם: "אשרי האיש" וצ"ה "ויצא המלך דוד ויש צלפי ה'", וכן תני רבי חייא: אין ישיבה צעורה אלא למלכות צית דוד. רבי אחי צסם ריש לקיש אמר: אין ישיבה צעורה אלא צמקום מלכות צית דוד צלצד. משמע דצאותו מקום היתה ישיבה לכל אדם, ומינה דייק דכסאו היה נתון חוץ לעזרה, מכלל דאף לעצמו אין ישיבה צעורה. ותו התם: וכן הוא אומר: "ויש צלפי ה'". ולא כן א"ר הונא צסם רבי שמעון: אין ישיבה למעלה, שאין להם קפילת רגל, שנאמר: "ורגליהם רגל ישרה", וכתיב: "וכל צבא השמים עומדים מעליו ומשמאלו". למעלה אין ישיבה ודוד ויש צ? אמר רבי אחי: אף למלכי צית דוד אין להן ישיבה צעורה. מהו "ויש צלפי ה'" – שסמך עצמו לכותל. ולמי היתה ישיבה צעורה וצביכל – הוא אומר לכ"ג, שנאמר: "ועלי הכהן ויש צ על הכסא", אס כן מהו "ויש צ" – שיש צעמו צתפלה. וקשה לר"י: אס לכ"ג היתה ישיבה, א"כ מאי מקשה הכא? והא אפ"ן צכ"ג קיימנין! ותו * קשיא מפ' שני דצחיים (דף יט:), דאמר התם: כיצד קידש – מניח ידו הימנית על גבי רגלו הימנית ומקדש. אמר לו: הפלגת, אי אפשר לעשות כן. שפיר קאמר ליה. אמר רב יוסף: חצירו מסייעו. מאי צינייהו? עמידה מן הצד איכא צינייהו*.

ובל כד למה לפי שאין עונין אמן במקדש. תימה: והלא היו עונין "צורך שמל"ו" כשהיו שומעים שם הקדוש, כדמנן צפרק "אמר להן הממונה" (יומא דף לה:) וצפרק "ערף צקלפי" (שם דף לו.), וזה היה הפסק גדול מעניית אמן ועוד: שהיו נופלין על פניהם. שהרי כשהיו שומעים את השם מפי כהן גדול

פתח צו. וצגמרא צעי: כל כך למה? וימשינן: צלא להוציא לעו על ספר תורה. על התורה. צרכה על אצריה. ועל הצעודה – ר"ה. ועל ההודאה – מודים. לפי צגמרה הצעודה. ואין צעודה צלא הודאה, דצתמרי צמסכת מגילה (דף יח:): "ויצא ספר תורה וצבדני" – אחר צצית הודאה. ועל צחילת העין. "אפס צצתמנו", צתוסת "מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו" וגו'. ועל הצקדש. מתפלל על הצקדש, וחוסס צצרוף אפר צצר צקדש". ועל ישראל. מתפלל על ישראל, וחוסס צצרוף הצורה צעמו יצקל". וכן על ירושלים. וצמסכת סוטה ירושלמית מצרש לה. ועל שאר התפלה. צגמרא מצרש לה. **גמ' שבע** מינה. מצקטני: סגן הצקט נטל ספר תורה וצתנו לראש הצקט כו, ואין סגן הצקט נותנה לכ"ג, אלא מצבד את ראש הצקט צפני הסגן וצפני פהו גדול, וראש הצקט מצבד הסגן צפני כ"ג – ש"מ חולקין צבדו לצלמיד; סלמיד קטן חולק צבדו לצלמיד גדול ממנו, ואע"פ צצרב צס, ואין צגאי לצב. וצסתמא צמ"ד חולקין, דצולוגסתא היא צ"ש נוחלין" צפי צנות לצקט (ב"ב קט"ו). בוצקה משום צבדו דכ"ג. וצעולם אין חולקין. וצכא פולס משום וצקרא דכ"ג הוא, צצמראין את מצעלוסיו, מצלה למעלה מצעלה. אין ישיבה בעזרה. דאין צבדו צמיס צצק, וצפי מלצמי השרת אין להם צס יצביה, דצתיב (ישעיה ו:): "עומדים מעל לו", [צקצת] על סד מן קצמ"ח" (דניאל ו:). אלא לצמרי בית דוד. צחלק להם הצקוס צבדו, להצרות צמלכותו צלימה. בצדאמר רב הצדא. לצמן. בעצרת צשים. היו קורין צו. וציה היתה חול צצקר הר צצית, צלא נצקדש אלא מן הצומה ולצנים. וצפילו סלל צער נקורו העולה מצורת צשים לעצרת יצקל לא נצקדש.

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] גמ' הלא נמי בעזרת שבים מתיבוי. מלת מתיבוי מתוק וי"ב דתיא כ"ל לענ"ד ועי' מה שכתבתי ביומא דף סט ע"ב ועי' ש"ת כה"ג לא"ח בכללי הגמרא אות פ"א ומ"ש על סוגיין ג"ע:

[כ] ו

ובסנהדרין ק"ח: ע"ש תמיד כו. ע"ש קדושין ע"ח: יומא כה. ע"ש ס"ט:

כ"א

ובל כד למה לפי שאין עונין אמן במקדש. תימה: והלא היו עונין "צורך שמל"ו" כשהיו שומעים שם הקדוש, כדמנן צפרק "אמר להן הממונה" (יומא דף לה:) וצפרק "ערף צקלפי" (שם דף לו.), וזה היה הפסק גדול מעניית אמן ועוד: שהיו נופלין על פניהם. שהרי כשהיו שומעים את השם מפי כהן גדול

[כ]

ס"א ח"ט

[ע"י מהר"ח]